

Мовна політика:

анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 6. – 22 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Англійська мова отримає новий статус в Україні
[Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 5 черв. – Електрон. дані.
Зазначено, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила законопроект № 9432 про англійську мову, що визначає її мовою міжнародного спілкування. Про це у своєму телеграм-каналі повідомив заступник голови Комітету ВР України з питань молоді та спорту і голова Підкомітету з питань національно-патріотичного виховання Василь Мокан. Законопроект офіційно закріплює статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні. Він також визначить посади, кандидати на які мусять обов'язково знати англійську мову. «Закон унормовує особливості застосування англійської мови в роботі органів влади, органів місцевого самоврядування, у сферах освіти, культури, транспорту, охорони здоров'я», — повідомив народний депутат партії «Голос» Ярослав Железняк. Окрім того, закон передбачає: вивчення англійської мови у дитсадках; надбавку держслужбовцям за володіння англійською у розмірі 10 % окладу; дублювання сайтів органів влади англійською; показ англійськомовних фільмів у кінотеатрах мовою оригіналу з субтитруванням українською (згідно з законом про державну мову, кількість таких сеансів не може перевищувати 10 %). Текст: <https://chytomo.com/anhlisjska-mova-otrymaie-novyj-status-v-ukraini/>

2. Баранівська М. Комітет з питань культури ПАРЄ **одногolosно підтримав резолюцію щодо відповідальності Росії за воєнні злочини проти України** [Електронний ресурс] / Марина Баранівська / Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 28 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що Комітет з питань культури ПАРЄ одногolosно підтримав резолюцію щодо відповідальності РФ за воєнні злочини проти України. Про це повідомила заступниця голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, членкиня парламентської делегації в ПАРЄ Євгенія Кравчук. Йдеться про резолюцію "Протидія нищення культурної ідентичності під час війни та миру". Серед ключових положень документа, що голосуватиметься у червні під час сесії ПАРЄ: забезпечення повного відшкодування збитків на основі міжнародного права, зокрема через реституцію, компенсацію, реабілітацію, сатисфакцію та гарантії неповторення руйнувань; підвищення обізнаності про те, як пропаганда, колоніальні та неокolonіальні практики, з-поміж них - ідеологія «руського мира», можуть створювати підґрунтя для порушень міжнародного права, зокрема щодо культурної спадщини тощо. Крім цього, резолюція закріплює, що РФ використовує культурні «чистки» як інструмент війни, щоб заперечити існування іншої культурної ідентичності та стерти історичне коріння, цінності, спадщину, літературу, традиції та мову. Такі дії є воєнними злочинами та злочинами проти людяності і свідчать про геноцидний намір росіян знищити українську націю або принаймні її частину, зокрема шляхом знищення української ідентичності та культури. Текст: <https://detector.media/infospace/article/227492/2024-05-28-komitet-z-pytan-kultury-parie-odnogolosno-pidtrymav-rezolyutsiyu-shchodo-vidpovidalnosti-rosii-za-voieni-zlochyny-proty-ukrainy/>*

3. Бойко-Блохін Ю. Дмитро Іванович Чижевський / Юрій Бойко-Блохін ; [пер. з нім. М. С. Лопати; ред. і упоряд. О. В. Чуднов]. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2024. – 59 с. : іл., фотоіл. – (До 130-річчя від

дня народж. Д. І. Чижевського). **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830838**
Книга видана до 130-річчя від дня народження Дмитра Івановича Чижевського (1894 – 1977 рр.) – українського і європейського науковця-енциклопедиста, культуролога-славіста, філософа, літературознавця, релігієзнавця, дослідника української і слов'янської літератур, історії культури, філософії, релігійної думки й слов'янської духовності. Українською мовою надруковано вперше. У цій книзі надано характеристику Дмитру Чижевському як науковцю, використавши спогади про зустрічі з ним. Розглянуто праці науковця, які стосуються української літератури чи українознавства.

4. Бойко І. Верховний Суд підтвердив чинність застосування нового українського правопису [Електронний ресурс] / Іван Бойко // Україна молода. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. Подано заяву пресслужби Уповноваженого із захисту державної мови Тараса Кременя з приводу рішення Верховного Суду, яким підтверджено чинність і обов'язковість застосування Українського правопису. Тарас Кремень відзначив, що "Український правопис, чинна редакція якого була затверджена постановою Кабінету Міністрів України 22 травня 2019 року, успішно подолав чергову спробу послаблення позицій державної мови", та наголосив, що "ми вимагаємо використовувати правопис повсюдно, але водночас наполягаємо на тому, щоб Міністерство освіти і науки України посилило своє відповідальне лідерство та спонукало до виконання дорожньої карти". Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/183513/>

5. Бойко О. Українські бібліотеки списали понад 26 млн книжок [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 20 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у 2022 р. з бібліотек України списали 12 млн 971 тис. книжок, у 2023 — 13 млн 165 тис. Про це Національна бібліотека України (НБУ) ім. Ярослава Мудрого повідомила у відповідь на інформаційний запит «Читомо». Саме ця бібліотека щороку опрацьовує та

узагальнює статистичні звіти про фонди публічних бібліотек України. З усіх списаних видань у 2022 та 2023 роках 8 млн 653 тис. та 8 млн 795 тис. видань відповідно були російською мовою. Як у 2022, так і 2023 відсоток списаних російськомовних видань становить 66 %. Найбільше російськомовних видань списували у Вінницькій та Дніпропетровській областях. Зазначено, що НБУ ім. Ярослава Мудрого з березня 2022 р. проводить дослідження «Публічні бібліотеки України в умовах російської збройної агресії» спільно з обласними бібліотеками. Текст: <https://chytomo.com/ukrainski-biblioteky-spysaly-ponad-26-mln-knyzhok/>

6. Боровець: Важливо кваліфіковано збирати докази про злочини РФ проти культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 15 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що дуже важливо кваліфіковано збирати докази про злочини РФ проти української культурної спадщини, щоб покарати за знищення та пошкодження культурних об'єктів. Про це заступниця міністра закордонних справ Ірина Боровець сказала в ексклюзивному коментарі кореспонденту «Укрінформу» в Гаазі. Вона наголосила, що знищення РФ культурної спадщини України та культурних цінностей - воєнний злочин. Також під час зустрічі з міністром освіти, культури та науки Нідерландів Роббертом Дейкграафом обговорили підтримку щодо вивчення української мови. «Після зустрічі з нашою громадою ми попросили нідерландську сторону розглянути певні наші прохання. Зокрема щодо фінансової підтримки недільних українських шкіл, де наші дітки можуть продовжувати вивчати українську мову. Ми також просили про можливість вивчення української мови, щоб додати цей предмет до шкільної програми, хоча б як факультатив, що також допоможе нашим діткам», - розповіла заступниця міністра закордонних справ Ірина Боровець. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3864192-borovec-vazливо-kvalifikovano-zbirati-dokazi-pro-zlocini-rf-proti-kulturnoi-spadsini.html>

7. Боярчук О. С. Лексика і фразеологія української ділової мови у словниках ХХ – початку ХХІ століть / Олена Сергіївна Боярчук ; [наук. ред. Л. Т. Масенко] ; НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ : Наук. думка, 2023. – 286, [1] с. : табл. – (Проект «Наукова книга» (молоді вчені)). **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372319 У пропонованій монографії на матеріалі 37 словників окреслено динамічні процеси в лексиці та фразеології української ділової мови ХХ – початку ХХІ ст. З'ясовано принципи формування реєстрів російсько-українських загальномовних словників і словників ділової та правничої термінології. Виявлено основні тенденції розвитку ділової мови в досліджуваній період. Розглянуто варіантність у вживанні ключових термінів. Укладено порівняльні таблиці лексем і усталених зворотів офіційно-ділового стилю, які унаочнюють динамічні процеси в діловому лексиконі. Сформульовано рекомендації для упорядників лексикографічних праць для офіційно-ділової сфери спілкування.**

8. Бундак О. А. Мова – форма вербалізації повсякденного досвіду, практичної діяльності, духовних надбань, фактор духовності нації [Електронний ресурс] / Олена Анатоліївна Бундак // Культур. альм. – 2024. – № 1. – С. 86-93. Висвітлено роль української мови як фактора духовності нації, форми вербалізації повсякденного досвіду українського народу, практичної діяльності та духовних надбань української спільноти. Акцентовано на ролі мови як основної форми національної культури та одного з наймогутніших комунікативних знарядь. Розглянуто взаємозв'язок між структурою мови, уявленням про світ і формами культури. Проаналізовано можливість перекладу текстів різними мовами та актуальність цього процесу для сучасного суспільства. Висвітлено роль етнічної мови у відображенні змісту та структури соціального буття. Текст: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/320/299>

9. Буняк В. Інститут української мови продовжує роботу над усуненням недоліків в новому правописі [Електронний ресурс] / Валерія

Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 2 черв. – Електрон. дані. *За повідомленням директора Інституту української мови НАН України, Павла Гриценка, доопрацьований український правопис буде оприлюднений наприкінці 2024 р. За його словами, в новому правописі виявлено десятки помилок, і їх потрібно виправити. П. Гриценко зазначає, що згідно з чинним законодавством цей варіант правопису буде поданий до комісії з мовних стандартів для ухвалення, і тепер не потрібно створювати правописних комісій. Зазначено, що Інститут української мови працює над максимальним узгодженням з провідними вченими для досягнення якісного результату.* Текст: <https://detector.media/infospace/article/227703/2024-06-02-institut-ukrainskoi-movy-prodovzhuie-robotu-nad-usunennyam-nedolikiv-v-novomu-pravopysi/>

10. В Україні запускають безоплатні онлайн-курси англійської мови для ветеранів та ветеранок [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 1 черв. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що мережа освітньо-культурних і волонтерських просторів Гончаренко центр запускає безкоштовний онлайн-курс англійської мови для ветеранів і військовослужбовців із інвалідністю внаслідок війни. Для них розробили спеціалізовану програму, яка поєднуватиме вивчення англійської, допомогу з реабілітацією та підготовку до подальшого працевлаштування. За словами організаторів, інклюзивний курс із вивчення англійської запустили для того, аби допомогти ветеранам і ветеранкам повноцінно інтегруватися у ринок праці.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/v-ukrayini-zapuskayut-bezoplatni-onlaynkursi-angliyskoyi-movi-dlya-dlya-veteraniv-ta-veteranok.html>

11. В Україні запустили бібліотеку електронних книжок англійською [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 26 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що український застосунок для читання «Librarius» спільно із Міністерством цифрової трансформації України запустили онлайн-бібліотеку англійською мовою «FutuLib». Застосунок*

розробили спільно з мовною програмою «Future Perfect». Серед представлених книжок — класичні романи Джейн Остін, детективи Конан Дойла, а також готичні твори про Дракулу та Франкенштайна. «У світі, де англійська є мовою міжнародної комунікації, її знання дає доступ до нових можливостей та саморозвитку. Опитування про володіння іноземними мовами показало, що українці найкраще опанували навички читання. Тому «Future Perfect» пропонує зручні та доступні інструменти для покращення англійської саме через сильну сторону — читання в оригіналі», — зазначила Валерія Іонан, заступниця міністра цифрової трансформації з питань європейської інтеграції. Користувачі можуть обрати потрібну книжку за рівнем володіння та жанром на сайті та у застосунку «Librarius». У проєкті «FutuLib» представлені 14 жанрів: від наукової фантастики до любовних історій або детективів. Добірка буде доповнюватися. Текст: <https://chytomo.com/zapustyly-onlajn-biblioteku-anhlijskoiu-movoiu/>

12. Гірак Г. Чужі серед чужих: близько половини біженців можуть повернутися додому [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 29 трав. — Електрон. дані. Наведено результати дослідження Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) стосовно того, чи задоволені українці життям у країнах, які найбільше прийняли наших біженців - Німеччині, Польщі та Чехії; чи зберігають вони інтерес до подій на Батьківщині та чи мають намір повернутися додому. З'ясувалося, що більшість опитаних українських біженців (66 %) задоволені своїми нинішніми умовами проживання; 7 % – вже мають громадянство іншої (крім України) держави, ще 12 % – подали документи та чекають на рішення; не планують набувати іншого громадянства, крім українського – 34 %. Позитивно оцінюють законопроєкт про множинне громадянство 23 % опитаних, негативно – 34 %. Зауважено, що серед респондентів 57 % удома спілкуються переважно українською мовою, 19 % – російською, а однаковою мірою українською і російською –

21 %. Серед умов, за яких учасники дослідження повернулися б в Україну названо: нормальна робота критичної інфраструктури та безпека, житлове питання та завершення повномасштабного вторгнення. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4690464-chuzhi-sered-chuzhykh-blyzko-polovyny-bizhentsiv-mozhut-povernutysia-dodomu>

13. Головань Д. Закон про заборону російських книжок досі не працює. Які постанови й накази потрібно ухвалити? [Електронний ресурс] / Дарина Головань // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 23 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що для впровадження Закону № 2309-IX щодо заборони російських і білоруських книжок необхідно ухвалити низку постанов і наказів на рівні Кабінету Міністрів України (КМ України). Про це повідомив Державний комітет телебачення і радіомовлення України, зазначивши, що для цього потрібно прийняти додаткові нормативні акти. Вже видано деякі накази, але їхнє ухвалення потребує додаткових процедур. Зокрема, необхідно затвердити проекти наказів, які доопрацьовуються з урахуванням зауважень Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) та Міністерства цифрової трансформації: «Про затвердження Положення про Реєстр видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора, що дозволена до ввезення та розповсюдження на території України»; «Про затвердження Положення про Реєстр видавничої продукції антиукраїнського змісту». Текст: <https://chytomo.com/zakon-pro-zaboronu-rosijskykh-knyzhok-dosi-ne-pratsiuie-iaki-postanovy-j-nakazy-potribno-ukhvalyty/>

14. Головань Д. Книжки з рф виявили в 32 українських онлайн-магазинах і понад 10 стаціонарних [Електронний ресурс] / Дарина Головань // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 7 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що в Україні виявили російські книжки у 32 українських інтернет-магазинах й близько 10 стаціонарних. Про це Державний комітет телебачення і радіомовлення (ДКТР) повідомив у відповідь на інформаційний запит

«Читомо». Наведено перелік книжкових магазинів, де виявлені заборонені книжки з РФ. Порушення виявили після набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення обмежень на ввезення та розповсюдження видавничої продукції, що стосується держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України», котрий Президент України підписав 22.06.2023. ДКТР надіслав власникам цих інтернет-книгарень попередження щодо неприпустимості продажу російських видань і запропонував самотійно вилучити їх з обігу. Якщо книгорозповсюдники цього не зроблять, до них застосують заходи регулювання, передбачені ст. 28 Закону України «Про видавничу справу», і ті понесуть адміністративну відповідальність: на них можуть накласти штраф в розмірі двох мінімальних зарплат або 10 зарплат, якщо правопорушення відбувається не вперше. Текст:

<https://chytomo.com/derzhkomteleradio-vyivayv-knyzhky-z-rf-v-ukrainskykh-internet-mahazynakh/>

15. До проєкту «Українська книжкова полицка» долучилася п'ятдесята країна – Зеленська [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 10 черв. – Електрон. дані. За словами дружини Президента України Олени Зеленської, ювілейною країною проєкту «Українська книжкова полицка» стала Коста-Рика. Відтепер українську літературу українською, іспанською та англійською мовами можна сміливо запитувати в Національній бібліотеці столиці Коста-Рики Сан-Хосе. Це також перша книжкова полицка в Центральній Америці. Загалом за чотири роки існування цієї ініціативи українські книжки об'єднали земну кулю, з'явившись у бібліотеках Європи, Азії, Африки й обох Америк. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3873342-do-proektu-ukrainska-knizkova-policka-dolucilasa-patdesata-kraina-zelenska.htm>

16. Дружук І. М. Атлас фонетичних особливостей говірок Волинського Полісся / Ірина Дружук ; [наук. ред. Аркушин Г. Л.] ; Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки, Західнополіс. ономаст.-діалектол. центр. — Луцьк :

Мажула Ю. М., 2023. — 143 с. : карти. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В83236** *Йдеться про народну мову Волинського Полісся. Скартографовано фонетичні особливості волинсько-поліських говірок, ядра західнополіського діалекту, зафіксовані впродовж 2013 – 2023 рр. у 136 населених пунктах Волинської та Рівненської областей. До атласу додано шість електронних звукових карт, що містять аудіофайли-зразки говіркового мовлення та дозволяють прослухати звучання сучасних відповідників наголошених *о, *е, *ё в новозакритих складах у зоні перехідних говірок від волинсько-поліських до середньополіських. Наведено зв'язні тексти – розповіді інформаторів про побут волинських поліщуків у ХХ ст.*

17. Євгенія Кравчук: Офіційне закріплення статусу англійської як мови міжнародного спілкування в Україні відкриває нові можливості для наших громадян [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 6 черв. [№ 103]. – Електрон. дані. *Як заявила народна депутатка, заступниця голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, членкиня постійної делегації у ПАРЄ Євгенія Кравчук, прийнятий у другому читанні ініційований Президентом України Володимиром Зеленським законопроект № 9432 про застосування англійської мови в Україні — один із тих прогресивних законів, що вплине на різні сфери життя наших громадян і відкриє нові можливості для українців. За її словами, у документі передбачено значний перехідний період для усіх норм, що впроваджуються. Вона зауважила, що англійська мова з вересня 2026 р. вивчатиметься в садочках. Крім того, жодних змін у квотах чи впливу на український дубляж законопроект не передбачає.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378420>

18. Збірник статей, 2023 : [зб. наук.-попул. ст. з питань інформ. роботи та морал.-психол. забезп. в ЗСУ, а також з історії Укр. війська, Укр. державності та історії церкви, що були опубл. на електрон. ресурсах Центр. будинку офіцерів ЗСУ протягом 2023 р.] / Культур.-освіт. центр неформал. освіти Центр. будинку офіцерів ЗСУ ; [редкол.: С. Корня (голова) та ін. ;

уклад. та ред. В. Карпенко, М. Сікорський]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2024. – 125 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A830929** *Зі змісту: Де що про мови, національну ідею та державність / Р. Матушко. – С. 104-110.*

19. Здоровило Т. "Десятки помилок": Гриценко про затримку введення нового правопису в Україні [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 3 черв. – Електрон. дані. *Наведено коментар директора Інституту української мови Національної академії наук України (НАН України), доктора філологічних наук Павла Гриценка щодо проблеми впровадження нового українського правопису. Науковець зауважив, що варіант українського правопису, ухвалений у 2019 р., не був підготовлений якісно, та висловив думку, що мовний омбудсмен має подати позов до авторів, які затвердили "новий правопис". Павло Гриценко повідомив, що Інститут української мови наразі працює над усуненням усіх тих недоліків, які є у правописі, і цей варіант правопису буде поданий комісії з мовних стандартів, яка має його схвалити.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/183572/>

20. Зінченко М. Комітет з гуманітарної політики підтримав поправку про відшкодування показів фільмів англійською в кінотеатрах з держбюджету [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 3 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що під час засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики депутати ухвалили поправку до тексту законопроекту № 9432 про застосування англійської в Україні, спрямовану на те, щоб українські кінотеатри демонстрували фільми не українською мовою, а англійською. За словами народного депутата Володимира В'ятровича, цього разу народні депутати проголосували за доручення уряду відшкодовувати кінотеатрам із державного бюджету сеанси, на яких фільми демонструються не українською, а англійською мовою. «Прямої загрози дублюванню ця поправка не несе, а кількість сеансів,*

на яких фільми демонструються не українською мовою, відповідно до закону про державну мову не може бути вищою за 10 % на місяць», - зауважив В. В'ятрович. Текст: <https://detector.media/infospace/article/227723/2024-06-03-komitet-z-gumanitarnoi-polityky-pidtrymav-popravku-pro-vidshkoduvannya-pokaziv-filmiv-angliyskoyu-v-kinoteatrakh-z-derzhbyudzhetu/>

21. Зінченко М. У Латвії можуть заборонити теледебати російською мовою [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 17 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що редакційна колегія латвійського телебачення провела засідання, де обговорювалося питання проведення передвиборчих дебатів Європарламенту російською мовою. Незважаючи на критику з боку низки політиків та громадськості, на зустрічі було вирішено не змінювати плани. Однак заява Латвійського мовника викликала резонанс. Тепер теледебати російською мовою намагаються заборонити на законодавчому рівні. Прем'єрка Латвії Евіка Силіня заявила, що брати участь у виборах можуть лише громадяни Латвії, а вони мають знати державну мову. Нацоб'єднання вже внесло поправки до закону про передвиборчу кампанію, які забороняють проведення передвиборчих дебатів російською мовою. Текст: <https://detector.media/infospace/article/226994/2024-05-17-u-latvii-mozhut-zaboronyty-teledebaty-rosiyskoyu-movoyu/>

22. Іноземні читачі дедалі більше звертаються до українського фентезі – експертка [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 3 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що під час дискусії «Розмова з літературними агентами та менеджерами з продажу прав за кордон про виклики, успіхи та завдання у міжнародній промоції української книжки» у межах Книжкового арсеналу, керівниця видавництва «Віват» Наталія Мірошник зазначила про зміщення інтересів закордонних читачів від військової літератури до ескапістичних творів, зокрема фентезі. Видавництво спостерігало зростання запитів на книги про події в Україні, особливо бестселер "Словник війни" Остапа Сливинського, права на який

придбали декілька країн. Також успішні контракти були у «Літературної агенції Ово» з американським видавництвом «HarperCollins», яке опублікувало «Війну голосами дітей». Крім того, зросла популярність науково-популярної літератури для дітей з Центральної та Східної Європи. Зауважено, що українська література вже мала визнання в Польщі, але після 24 лютого 2022 р. її популярність зросла. Зокрема, Оксана Забужко підписала контракти приблизно з 20 видавництвами країн Європи. Відзначено, що основною проблемою є нестача професійних перекладачів із української мови. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3870735-inozemni-citaci-dedali-bilse-zvertautsa-do-ukrainskogo-fentezi-ekspertka.html>

23. Ірина Фаріон повернулась на посаду професорки Львівської політехніки [Електронний ресурс] // Львів. Пошта. – 2024. – 11 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про офіційне поновлення, за наказом ректора університету Юрія Бобала, української мовознавиці Ірини Фаріон на посаді професорки кафедри української мови в університеті «Львівська політехніка». Вказано, що наказ про її звільнення скасовано та зі спеціального фонду Львівської політехніки їй виплатять понад 123 000 грн компенсації за період вимушеного прогулу. Ірина Фаріон подякувала за підтримку своїй кафедрі, депутатам і воїнам, що були на судових засіданнях. Водночас мовознавця прокоментувала, що замовників її звільнення слід «виявити і покарати».* Текст : <https://www.lvivpost.net/people/iryna-farion-povernulas-na-posadu-profesorky-lvivskoyi-politehniky>

24. Кістерський Л. Освітні виклики Європейського ринку [Електронний ресурс] / Л. Кістерський // Економіка України. – 2024. – № 2. – С.62-82. *Проаналізовано організаційну систему вищої освіти в Україні у порівнянні з провідними університетами глобального рейтингу найкращих університетів світу ("QS World University Rankings") за показником їх досягнень у сфері освіти та науки, розрахованим за методологією британської консалтингової компанії "Quasquarelli Symonds". Окреслено комплекс заходів щодо підвищення якості та престижу диплома про вищу*

освіту в Україні. Звернено увагу на підготовку фахівців із міжнародних економічних відносин, оскільки, як свідчить досвід країн Центральної Європи, від цих кадрів вирішальною мірою залежить ефективна реалізація євроінтеграційної політики країни. Обґрунтовано необхідність удосконалення системи викладання англійської мови, особливо у вищих навчальних закладах (ВНЗ), які готують фахівців міжнародного профілю. Запропоновано конкретні кроки щодо вирішення проблем університетської освіти в Україні на основі світового досвіду. Текст : <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/economyukr/article/view/2024-2-4>

25. Книжковий ринок України ще не закритий усі позиції, які були представлені російською мовою – експерт [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 2 черв. – Електрон. дані. За словами керівника відділу асортименту видавництва «КСД» Гната Лагуни у коментарі «Укрінформу» в межах «Книжкового арсеналу», книжковий ринок України ще повністю не заповнений всім тим, що було представлено російською мовою. «Багато книжок світової літератури, які є російською мовою, їх не існує на українському ринку. Попит на новинки є, але ми просто ще не закрили ті позиції, яких немає українською мовою», - зазначив Г. Лагуна. Він наголосив, що необхідно видавати більше книжок українською, щоб заповнити ринок усім тим, що було представлено російською мовою. Крім того, за його словами, українці зараз найбільше обирають художню літературу, зокрема, фентезі. «Зараз жанр фікшн є найпотужнішим, тому що люди втомилися від того, що відбувається, їм потрібно десь зануритися в іншу історію і жити життям героя», - сказав Лагуна. Він зауважив, що в цьому році видавництво «КСД» планує працювати з українськими дебютантами, бо в країні багато авторів, які готові запропонувати цікаві твори. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3870693-knizkovij-rinok-ukraini-se-ne-zakriv-usi-pozicii-aki-buli-predstavleni-rosijskou-movou-ekspert.html>

26. Комарніцька О. Проекти у сфері культури як інструмент посилення культурної присутності України у світі (з досвіду діяльності Українського інституту та Українського культурного фонду) [Електронний ресурс] / Олеся Комарніцька // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2024. – № 43. – С. 125-141. *Мета статті — систематизувати проекти у сфері культури, підтримані Українським інститутом та Українським культурним фондом (УКФ), виявити тенденції процесу посилення культурної присутності України у світі. Йдеться про потребу міжвідомчої координації проектів у сфері культурної дипломатії та розробку відповідної державної стратегії, а також уточнення пріоритетів культурної політики. Також йдеться про довгострокову програму створення україномовних аудіогідів у провідних музеях світу. Наголошено, що Український інститут та УКФ, безперечно, плідно здійснюють промоцію української культури, утім посилення культурної присутності України у світі потребує скоординованих дій з культурними представництвами за кордоном, українськими митцями і громадськими діячами, культурними менеджерами, благодійними фондами та іншими культурними інституціями.* Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/303040/295157>

27. Мовний омбудсмен: Верховний Суд підтвердив чинність і обов'язковість застосування Українського правопису [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь, висловив свою підтримку рішенню Верховного Суду (ВС), згідно з яким чинний український правопис є обов'язковими. “Український правопис, чинна редакція якого була затверджена постановою Кабінету Міністрів України 22 травня 2019 року, успішно подолав чергову спробу послаблення позицій державної мови. Захистивши його, ми зміцнюємо основу основ національної ідентичності”, – зауважив Т. Кремінь. Мовний омбудсмен наголосив на необхідності масштабного використання чинного правопису в усіх сферах суспільного*

життя та нагадав, що вже минув 5-річний перехідний період, протягом якого діяли як старі, так і нові його норми. Тарас Кремінь наполягає на повному застосуванні правопису, але одночасно закликає Міністерство освіти і науки (МОН) до активнішої підтримки та виконання рекомендацій, висловлених у Річному звіті за 2023 р. Також він нагадав про заплановане з 2025 р. впровадження національного мультимедійного тесту на базі чинної редакції правопису. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/movniy-obmudsmen-verhovniy-sud-pidtverdiv-chinnist-i-obovyazkovist-zastosuvannya-ukrayinskogo-pravop.html>

28. Профільний комітет ВР переглянув висновок до законопроекту про застосування англійської мови в Україні [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2024. – 3 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про рішення Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики переглянути свій висновок від 05.03.2024 до законопроекту № 9432 про застосування англійської мови в Україні. Ухвалена Комітетом поправка № 336 в оновленій редакції стосується доручення Кабінету Міністрів України (КМ України) розробити і затвердити державну цільову програму щодо сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні, якою, зокрема, передбачити особливості забезпечення кінотовидавчими закладами (відповідними суб'єктами кінематографії) демонстрування іноземних фільмів англійською мовою з дотриманням вимог, встановлених Законом України "Про забезпечення функціонування української мови як державної", за умови забезпечення відшкодування витрат відповідних суб'єктів кінематографії на демонстрування таких іноземних фільмів, не покритих із продажів квитків глядачам на відповідні сеанси, коштом державного бюджету відповідно до бюджетного законодавства. Текст: <https://pravo.ua/profilnyi-komitet-vr-perehlianyv-vysnovok-do-zakonoproiektu-pro-zastosuvannia-anhliiskoi-movy-v-ukraini/>*

29. Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 3 - 4 листоп. 2023 р. / М-во освіти і науки України, Західноукр. нац. ун-т [та ін.]. – Тернопіль : ЗУНУ, 2024. – 412 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A829671** *Зі змісту: Мовна антропология як ключ до комунікації у сучасному світі / А. Загородня. – С. 61-64.*

30. Пустіва В. Окупанти вчать українських дітей воювати проти свого народу – ЦНС [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 16 трав. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Центру національного спротиву (ЦНС) про те, що дії російської окупаційної влади суперечать міжнародним нормам і стандартам у сфері освіти та порушують їхнє право на невтручання у війну та на захист від військового використання. Повідомлено, що у тимчасово окупованому Скадовську відбулися змагання з пілотування БПЛА серед школярів. За першість боролися не тільки старшокласники, а й школярі молодших класів (8 - 12 років). «Навчання дітей основ пілотування БПЛА, залучення школярів та студентів до військово-промислового виробництва - це нормальне явище для терористичної Росії. А ще підручники з переписаної історії та знищення українських книжок. Кремль вперто робить усі ставки на виховання таких собі «павликів морозових». ...перелік зухвалих злочинів Росії тільки збільшується. Тепер окрім залучення дітей до виробництва зброї, окупанти ще й готуватимуть малолітніх до подальшого виконання бойових завдань», зазначили в ЦНС. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4687118-okupanty-vchat-ukrainskykh-ditei-vouivaty-proty-svoho-narodu-tsns>*

31. Пустіва В. У ФРН планують викладати українську мову [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 24 трав. — Електрон. дані. *Наведено інформацію видання «Welt» про те, що одна з федеральних земель Німеччини - Гессен - планує запровадити українську як другу іноземну мову в школах, і це перший у Німеччині намір викладання української мови. Вказано, що міністр культури землі Армін*

Шварц назвав це рішення «чітким знаком солідарності» з Україною; міністр із міжнародних справ Манфред Пенц - внеском у збереження української ідентичності та культури, а посол України в Німеччині Олексій Макеев - визнанням української як важливої європейської мови. Як зазначив М. Пенц, «...ми не хочемо залишати без свого коріння українських біженців і відрізати їх від батьківщини, а навпаки, будемо міст для їхнього повернення в Україну». Зазначено, що в школах інших федеральних земель теж є окремі мовні програми для вивчення української мови, але вона поки що ніде не пропонується як друга іноземна мова.

Текст:

<https://ua.korrespondent.net/world/4689325-u-frn-planuuit-vykladaty-ukrainsku-movu>

32. П'ять років чинній редакції Українського правопису [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2024. – 30 трав. [№ 99]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що 22.05.2019 Кабінет Міністрів України (КМ України) схвалив нову редакцію Українського правопису, а вже 30 травня документ набув чинності. Зауважено, що сучасна редакція правопису повернула до життя деякі особливості правопису 1928 р., які є частиною української орфографічної традиції. Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики нагадав декілька правил редакції 2019 р.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/378376>

33. Семенюк О. Ірину Фаріон поновлять на посаді професорки Львівської політехніки [Електронний ресурс] / О. Семенюк // Львів. Пошта. – 2024. – 29 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Львівського апеляційного суду 29 травня щодо поновлення Ірини Фаріон на посаді професорки кафедри української мови Інституту гуманітарних та соціальних наук НУ «Львівська політехніка» та виплатити їй понад 123 тис. грн за період вимушеного прогулу. Нагадано, що І. Фаріон у програмі «Рандеву з Яніною Соколовою» розкритикувала російськомовних українських військових, зокрема з Третьої штурмової бригади. Це обурило суспільство*

та військовослужбовців зокрема. Після того, як її звільнили з Львівської політехніки, науковиця подала позов до суду. 9 травня у Львівському апеляційному суді розглянули справу щодо поновлення І. Фаріон на її колишню посаду у Львівській політехніці. На засіданні суддя запропонувала науковиці та ВНЗ укласти мирову угоду. Текст : <https://www.lvivpost.net/city/iryna-farion-ponovlyat-na-posadi-profesorky-lvivskoyi-politehniky/>

34. СФУЖО запросила діаспору до марафону «Сімейна реліквія – історія моєї української ідентичності» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 20 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що освітня референтура Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) запросила членкинь українських жіночих організацій та шкільництва, українських дітей і молодь за межами України долучитися до марафону «Сімейна реліквія – історія моєї української ідентичності», який відкриває освітню ініціативу СФУЖО «Відбудуємо Україну через освіту». Зауважено, що ця ініціатива спрямована на затвердження освіти як засобу національного відродження та повернення українців з-за кордону через привабливі освітні можливості та зв'язок з Україною. Мета марафону – збереження української ідентичності та залучення українців до повернення в Україну після перемоги через активну участь в освітніх проєктах, підвищення престижу української освіти, розвиток освітніх проєктів. Нагадано, що СФУЖО оголосила прийом заявок на здобуття стипендії імені відомої діячки української діаспори Анни Кісіль за вивчення української мови. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3864412-sfuzo-zaprosila-diasporu-do-marafonu-simejna-relikvia-istoria-moei-ukrainskoi-identycznosti.html>

35. У столиці Чорногорії відкрили Українську книжкову полицю [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 16 трав. – Електрон. дані. За повідомленням посольства України в Чорногорії, 15 травня відкрито Українську книжкову полицю у бібліотеці Університету Донья Горіця у Подгориці. У заході взяли участь посол України в Чорногорії

Олег Герасименко, в.о. директора Директорату вищої освіти та студентських стандартів МОН Чорногорії Драгана Четкович і генеральний менеджер Університету Донья Гориця проф. Сандра Тінай. «Подарована українознавча література допоможе чорногорським студентам та всім зацікавленим краще пізнати українську культуру», – йдеться у повідомленні. У диппредставництві додали, що це був лише перший крок з розвитку україністики в цьому університеті, надалі Українська книжкова полицка буде розширюватися. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3864309-u-stolici-cornogorii-vidkrili-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

36. Український шрифт «Абетка» отримав золото на конкурсі European Design Awards [Електронний ресурс] / Дарина Головань // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 10 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що шрифт «Шрифтова абетка української ідентичності» здобув перемогу на одному з головних щорічних європейських конкурсів у галузі комунікаційного дизайну «European Design Awards». Про це повідомили на сайті конкурсу. Український шрифт переміг у категорії *Integrated Identity Application*, а також отримав головну нагороду *Jury Prize*. Як повідомив голова *Projector Creative & Tech Online Institute* Олександр Трегубов, журі проголосували за шрифт одногolosно. Зазначено, що кожна з 33 літер поєднує в собі важливий український символ і шрифт від дизайнера чи дизайнерки. Серед символів, знаків і постатей: будинок «Слово», живий ланцюг, чорнобильська катастрофа, шлях із варяг у греки, протитанковий їжак, Іван Франко, тризуб Володимира Великого, «Енеїда» та багато інших. Шрифтову абетку розробили онлайн-інститут «Projector» і медіа «Telegraph Design» за підтримки ЗМІН Foundation. Її презентували на День Незалежності. Текст: <https://chytomo.com/ukrainskyj-shryft-abetka-otrymav-zoloto-na-konkursi-european-design-awards/>

37. Шевчук А. Верховний суд визнав обов'язковість нового правопису [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 29 трав. — Електрон. дані. Наведено інформацію пресслужби

Уповноваженого із захисту державної мови про те, що Верховний суд підтвердив чинність і обов'язковість застосування українського правопису. Як зазначив мовний омбудсмен Тарас Кремінь, «український правопис, чинна редакція якого була затверджена постановою Кабінету Міністрів 22 травня 2019 року, успішно подолав чергову спробу послаблення позицій державної мови. Захистивши його, ми зміцнюємо основу основ національної ідентичності». Т. Кремінь наголосив: «Ми вимагаємо використовувати правопис повсюдно, але водночас наполягаємо на тому, щоб Міністерство освіти і науки України посилило своє відповідальне лідерство та спонукало до виконання дорожньої карти». Нагадано, що у 2024 р. закінчиться п'ятирічний перехідний період, який передбачає поступове впровадження норм нового українського правопису.

Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4690542-verkhovnyi-sud-vyznav-obovzkovist-novoho-pravopysu>

38. Шикун А. Мобільність та вивчення мови : використання онлайн-платформ для вивчення іноземних мов [Електронний ресурс] / А. Шикун // Людинознав. студії. – 2023. – № 48. – С. 225-228. *Зазначено, що останнім часом онлайн-платформи стають все більш популярними для вивчення англійської мови, мають кілька переваг, зокрема зручність, гнучкість і можливість спілкуватися з носіями мови; дозволяють учням навчатися у своєму власному темпі та за власним розкладом, що особливо корисно для тих, хто має напружений графік або обмежений доступ до мовних шкіл чи репетиторів; пропонують широкий спектр ресурсів і матеріалів, включаючи відео, інтерактивні вправи та практичні тести, які можуть допомогти учням швидко й ефективно покращити свої мовні навички. Наголошено, що спосіб вивчення іноземних мов змінився за допомогою мобільних технологій, з'явилося поняття мобільних учнів (MLs), тобто це студенти, які використовують для вивчення мови сучасні інновації у сфері мобільного зв'язку. Розглянуто можливості та переваги вивчення*

іноземних мов за допомогою онлайн-платформ. Текст :
<http://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/402>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

17.06.2024. р.